

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΟΥΣΤΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 24 Φεβρουαρίου 2024

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 46: «Η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα το 1913, μιας πόλης με σημαντικό –για τα μέτρα της περιοχής– βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 86: «Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο έως το 1909 ήταν η εμφάνιση της κοινοβουλευτικής ομάδας των Ιαπόνων, πολιτικού μορφώματος υπό τον Δημήτριο Γούναρη, που ιδρύθηκε το 1906. Επίκεντρο της κριτικής του ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας. Η ομάδα δεν μπόρεσε να επιβιώσει και διαλύθηκε το 1908.»

γ. σχολ. βιβλ. σελ. 137: «Τον Ιούλιο του 1866 συστάθηκε στην Αθήνα η Κεντρική Επιτροπή υπέρ των Κρητών, που μαζί με την αντίστοιχη της Σύρου ανέλαβαν την ενίσχυση του κρητικού αγώνα.»

Θέμα Α2

1. γ
2. α
3. -
4. ε
5. β
6. δ
7. -

Θέμα Β1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 26: «Η πιο γνωστή περιοχή μεταλλευτικής δραστηριότητας υπήρξε, όπως και στην αρχαιότητα, το Λαύριο. Το 1866 άρχισε εκεί τις εργασίες της μία γαλλο-ιταλική εταιρεία (Σερπιέρι-Ρου) με στόχο την εξαγωγή μεταλλεύματος όχι μόνο από τα υπόγεια κοιτάσματα αλλά και από τις “σκωρίες”, τα υλικά που είχαν συσσωρευτεί εκεί στη διάρκεια των αιώνων εκμετάλλευσης των ορυχείων κατά την αρχαιότητα. Η τεχνολογία της εποχής επέτρεπε την απόσπαση μεταλλεύματος από αυτά τα κατάλοιπα. Η εξόρυξη αργύρου και μολύβδου γνώρισε σημαντική άνθηση και πρόσθεσε στις ελληνικές εξαγωγές προϊόντα αξίας πολλών εκατομμυρίων δραχμών.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 52-53: «Οι ραγδαίες αλλαγές, τις οποίες προκάλεσαν στη χώρα οι συνέπειες του Μικρασιατικού πολέμου, ανέδειξαν την ανάγκη για σημαντικές επενδύσεις στις υποδομές της χώρας. Το πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας, για παράδειγμα, ξεπέρασε, με την έλευση των προσφύγων, το 1.000.000 κατοίκους και, φυσικά, δεν μπορούσε πλέον να υδρεύεται με το χρονολογούμενο από τους ρωμαϊκούς χρόνους Αδριάνειο Υδραγωγείο. Τη λύση του ζητήματος ανέλαβε το 1925 η αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ, με την κατασκευή του φράγματος και της τεχνητής λίμνης στο Μαραθώνα. Την ίδια περίπου εποχή η βρετανική εταιρεία ΠΑΟΥΕΡ ανέλαβε την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στην πρωτεύουσα αλλά και τη δημιουργία σύγχρονου δικτύου αστικών συγκοινωνιών, βασισμένου σε ηλεκτροκίνητα τραμ και λεωφορεία. Επενδύσεις έγιναν στο τηλεφωνικό δίκτυο από γερμανικές εταιρείες, στους δρόμους και στη διευθέτηση των χειμάρρων, οι οποίοι μέχρι τότε συχνά προκαλούσαν πλημμύρες και καταστροφές στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Ανάλογες προσπάθειες έγιναν και στις υποδομές της υπόλοιπης χώρας, με εγγειοβελτιωτικά έργα, τα οποία είχαν ως συνέπεια την αύξηση των καλλιεργούμενων εδαφών.»

Θέμα Β2

σχολ. βιβλ. σελ. 94

«Με αφορμή τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, εκφράστηκαν διαφορετικές απόψεις ως προς τη σκοπιμότητα ή μη της συμμετοχής της Ελλάδας στον πόλεμο. Οι Φιλελεύθεροι τάσσονταν υπέρ της συμμετοχής στον πόλεμο, στο πλευρό της Αντάντ, επειδή προσδοκούσαν ότι με αυτόν τον τρόπο η Ελλάδα θα είχε εδαφικά οφέλη. Ο βασιλιάς και το Γενικό Επιτελείο είχαν διαφορετική εκτίμηση. Θεωρούσαν ανεύθνη τη θέση των Φιλελευθέρων, εκτιμώντας ότι η έκβαση του πολέμου ήταν αβέβαιη και θα μπορούσαν να νικήσουν οι Κεντρικές δυνάμεις. Δεδομένης της κυριαρχίας της Αγγλίας στην ανατολική Μεσόγειο, και παρά τους δεσμούς του με τη Γερμανία, ο Κωνσταντίνος δεν μπορούσε να ζητήσει συμμετοχή στον πόλεμο στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων, γι' αυτό έλαβε θέση υπέρ της ουδετερότητας της Ελλάδας. Η εμμονή του Κωνσταντίνου στη θέση αυτή, τον οδήγησε να δράσει με τρόπο που υπέσκαπτε τα θεμέλια του πολιτικού συστήματος. Ο βασιλιάς, ανέπτυξε μυστική διπλωματία εν αγνοία της κυβέρνησης, καταφεύγοντας ακόμη και σε παράνομα μέσα (π.χ. παράδοση απόρρητων διπλωματικών εγγράφων στους Γερμανούς.) Το 1915 προκάλεσε δύο φορές την παραίτηση της κυβέρνησης.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

σχολ. βιβλ. σελ. 107-108

Τρεις μήνες μετά το κίνημα του Πλαστήρα με σκοπό να εμποδίσει το Λαϊκό κόμμα να σχηματίσει κυβέρνηση έγινε απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου, τον Ιούνιο του 1933, η οποία οργανώθηκε από τον αρχηγό της αστυνομίας και υπουργούς σε συνεργασία με λήσταρχους και άτομα του υποκόσμου (κείμενο Α). Όπως σχολιάζει ο Χατζηιωσήφ, η κίνηση αυτή αποκαλύπτει το ποιόν της κυβέρνησης, η οποία ουσιαστικά χαρακτηριζόταν από την μετριότητα και την αβουλία του προέδρου της Παναγή Τσαλδάρη. Είναι επόμενο, λοιπόν, οι βενιζελικοί αξιωματικοί, δημόσιοι υπάλληλοι και πολιτικοί να αισθάνονται ότι απειλείται όχι μόνο η σταδιοδρομία τους αλλά και η ίδια τους η ασφάλεια.

Το γεγονός αυτό όξυνε τα πνεύματα και ο φανατισμός και στα δύο στρατόπεδα έφτασε στο αποκορύφωμα με την αποστράτευση βενιζελικών αξιωματικών. Αυτό προκάλεσε ανασφάλεια στους βενιζελικούς, πολιτικούς και στρατιωτικούς. Οι αντιβενιζελικοί αξιωματικοί, όσο ενίσχυναν τις θέσεις τους, τόσο ασκούσαν πίεση στον Τσαλδάρη να διακόψει τις συνεννοήσεις με τους Φιλελευθέρους. Οι έντονες αντιθέσεις ανάμεσα στα δύο κόμματα οδήγησαν και τα δύο στον φόβο ότι το καθένα αποσκοπεί στην διάλυση του άλλου. Αυτήν την περίοδο σχηματίστηκαν συνωμοτικοί κύκλοι αξιωματικών διαφόρων αποχρώσεων, οι οποίοι λειτουργούσαν ως ομάδες πίεσης στα θεσμικά όργανα και περίμεναν να βρουν την ευκαιρία για επέμβαση.

Ο Βενιζέλος προχώρησε τον Μάρτιο του 1935 σε αποτυχημένο στρατιωτικό κίνημα, αποσκοπώντας και πάλι στην κάθαρση του στρατού και της αστυνομίας από τους βασιλικούς. Ο Χατζηιωσήφ στο κείμενο Α εξηγεί ότι το κίνημα αυτό είχε ουσιαστικά ως σκοπό να προστατεύσει τα συμφέροντα των ομάδων που πλήττονταν από την κυβέρνηση Τσαλδάρη, δηλαδή των στρατιωτικών και πολιτικών στελεχών της δημοκρατικής παράταξης και των βενιζελικών. Η πεποίθηση των διοργανωτών του ότι το κίνημα θα έβρισκε λαϊκό έρεισμα, ειδικά ανάμεσα στους πρόσφυγες, διαψεύστηκε, τουλάχιστον στην έκταση που περίμεναν. Ως συμπέρασμα διατυπώνεται ότι η σωτηρία τους καθεστώτος της αβασίλευτης δημοκρατίας ήταν μία πρόφαση, εφόσον αυτό μπορούσε να διασωθεί μόνο με την κατάλυση των δημοκρατικών ελευθεριών.

Ακριβώς αυτό το αποτυχημένο κίνημα έδωσε λαβή στην κυβέρνηση, υπό την πίεση αξιωματικών της άλλης πλευράς, να σκληρύνει τη στάση της: διέλυσε το Κοινοβούλιο, παραβιάζοντας το σύνταγμα, και προκήρυξε εκλογές για Εθνοσυνέλευση. Οι Φιλελεύθεροι απείχαν από τις εκλογές της 9ης Ιουνίου 1935. Στις 10 Οκτωβρίου 1935 ο Κονδύλης επιχείρησε στρατιωτικό κίνημα, με στόχο την παλινόρθωση της βασιλείας. Στην ομιλία του στη Θεσσαλονίκη στις 6 Οκτωβρίου 1935 υπεραμύνθηκε της αλληλεξάρτησης πολιτικών-στρατιωτικών. Υποστήριξε ότι οι πολιτικοί άντρες χρειάζεται να διατηρούν στενές σχέσεις με το στρατό, γιατί χωρίς τη βοήθειά του δεν μπορούν να βρίσκονται στην εξουσία. Από την άλλη πλευρά και οι αξιωματικοί του στρατού χρειάζεται να ανήκουν σε κάποια πολιτική παράταξη και να αγωνίζονται για την επικράτησή της, ακόμα και αν χρειαστεί να ρισοκινδυνεύσουν, καθώς πρέπει να προστατεύσουν τα κεκτημένα της στρατιωτικής τους σταδιοδρομίας – βαθμό, μισθό, σύνταξη (κείμενο Β).

Το δημοψήφισμα της 3ης Νοεμβρίου 1935 έδωσε τέλος στην αβασίλευτη δημοκρατία με ποσοστό 97,6%, προϊόν πρωτόγνωρης νοθείας και τρομοκρατίας. Μετά την άφιξη του βασιλιά, το καθεστώς του Κονδύλη αποσύρθηκε από την εξουσία. Ο Γεώργιος Β΄, έχοντας την υποστήριξη των βασιλικών αξιωματικών, ακολούθησε προσωπική πολιτική. Διέλυσε την Εθνοσυνέλευση και προκήρυξε εκλογές.

Θέμα Δ1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 134

Αφορμή του Κριμαϊκού πολέμου (1853-1856) υπήρξε η διαμάχη ορθόδοξων και καθολικών μοναχών για τον έλεγχο των αγίων τόπων στην Ιερουσαλήμ. Παρενέβησαν η Ρωσία και η Γαλλία και ακολούθησε γενικευμένη σύρραξη, με τη συμμετοχή της Αγγλίας, της Τουρκίας και της Αυστρίας στο αντιρωσικό μέτωπο. Η Ρωσία ηττήθηκε και υποχρεώθηκε να παραχωρήσει ορισμένα εδάφη, ενώ το διεθνές κύρος της μειώθηκε σημαντικά. Το 1854 ο Κριμαϊκός πόλεμος γέννησε ελπίδες στους Έλληνες ότι έφθανε η ώρα της απελευθέρωσης της Ηπείρου, της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας. Επαναστατικά σώματα από την Ελλάδα διείσδυσαν στις επαρχίες αυτές και κάλεσαν τους κατοίκους να ξεσηκωθούν. Τα κινήματα όμως απέτυχαν. Τους αντάρτες που επέστρεψαν στην Ελλάδα ακολούθησαν και άμαχοι. Όταν ηρέμησε η κατάσταση, οι πρόσφυγες επέστρεψαν στις εστίες τους.

Ο Κριμαϊκός πόλεμος όμως έπληξε τους πρόσφυγες και μέσα στην Αθήνα. Η επιδημία χολέρας, που έφεραν τα γαλλικά στρατεύματα κατοχής από τη Βάρνα, όπως αναφέρει το παράθεμα Α, διαδόθηκε γρήγορα στην πρωτεύουσα, ιδιαίτερα γιατί δεν τηρήθηκαν τα απαραίτητα υγειονομικά μέτρα, όπως εξηγεί ο Στέφανος Παπαδόπουλος στο παράθεμα Α, ρημάζοντας την πόλη επί πέντε μήνες. Μάλιστα, σημειώνει ότι κυριολεκτικά αποδεκατίστηκε ο πληθυσμός της πρωτεύουσας, καθώς οι θάνατοι ανέρχονταν στους 3.000. Ειδικά μόνο τον Νοέμβριο του 1854 πέθαναν 800 άνθρωποι. Η επιδημία έπληξε ιδιαίτερα το νότιο τμήμα της πόλης, όπου κατοικούσαν σε άθλιες συνθήκες πρόσφυγες από τα τουρκοκρατούμενα ελληνικά μέρη, οι οποίοι είχαν φτάσει στην Αθήνα μετά τη διακοπή των ελληνοτουρκικών σχέσεων (Μάρτιος 1854), όπως επιβεβαιώνει και το παράθεμα Α. Ο ναυτικός αποκλεισμός από τους Αγγλο-Γάλλους προκάλεσε πείνα, αρρώστια και ανθρώπινες απώλειες, επιβεβαιώνοντας τις μικρές δυνατότητες της χώρας. Για την αποκατάσταση όλων των προσφύγων του 1854, ιδρύθηκε προσφυγικός συνοικισμός στο χωριό Ανίβιτσα της Φθιώτιδας.

β. σχολ. βιβλ. σελ. 74-75

Κατά την περίοδο του Κριμαϊκού πολέμου το αγγλικό και γαλλικό κόμμα έχασαν την εμπιστοσύνη των οπαδών τους, μετά τη βίαιη συμπεριφορά της Αγγλίας και της Γαλλίας απέναντι στην Ελλάδα, με τον ναυτικό αποκλεισμό της χώρας. Συγκεκριμένα, ο Hering στο παράθεμα Β αναφέρει ότι σύμμαχοι κατέλαβαν τον Μάιο του 1854 πολλά ελληνικά λιμάνια (Πειραιά, Χαλκίδα, Πάτρα, Ναύπλιο, Σύρο, Βόλο, Σπέτσες, Ύδρα) με σκοπό την προστασία των ανεφοδιαστικών τους οδών στο Αιγαίο σε περίπτωση ελληνικής επίθεσης, προκαλώντας όμως αύξηση των τιμών. Μάλιστα εξακολούθησαν τον αποκλεισμό και ένα χρόνο μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Παρισίων (18/20 Μαρτίου 1856), η οποία τερμάτιζε και τυπικά τον Κριμαϊκό πόλεμο, παραμένοντας συνολικά δύο χρόνια και οκτώ μήνες στη χώρα (παράθεμα Α). Πολύ λογικά λοιπόν, σχολιάζει ο Hering, το αγγλικό και το γαλλικό κόμμα έχασαν την εμπιστοσύνη των οπαδών τους. Μάλιστα, ο Παπαδόπουλος στο παράθεμα Α επισημαίνει πως αυτή η πικρή εμπειρία της κατοχής διέλυσε τον μύθο περί αγγλικού φιλελληνισμού και την πολιτική τοποθέτηση των Ελλήνων σε κόμματα προσανατολισμένα προς τις Μ. Δυνάμεις. Είχε προηγηθεί και η υπόθεση Πατσίφικο, η οποία είχε δυσχεράνει τις σχέσεις των χωρών. Το ρωσικό κόμμα είχε κάποια προσωρινά κέρδη από αυτό, αν και οι οπαδοί του έχαναν τη βεβαιότητά τους προς τη Ρωσία (παράθεμα Β). Η ήττα όμως της Ρωσίας στον Κριμαϊκό πόλεμο συνέβαλε στην αποδυνάμωση του κόμματος, το οποίο σταδιακά εξαφανίστηκε από την πολιτική σκηνή.